

Den nuværende Rigsdag er jo ikke valgt til at løse Opgaver, som ligger langt ud i Fremtiden. Gennemførelsen af Love, som har en saa indgribende Betydning som denne, mener jeg bør udskydes, indtil vi har faaet valgt den nye Rigsdag. Men hvis den højtærede Minister ønsker en saadan Lov og Aktieselskaberne føler Trang dertil, skal jeg gerne medvirke til dens Fremme, men saa maa jeg ogsaa paa den anden Side forlange, at Andelsselskaberne bliver fritaget for at komme ind under denne Lov. Overfor Andelsselskaberne kan man jo ikke sige, at det er paatrængende nødvendigt at faa et saadant Lovforslag frem paa det nuværende Tidspunkt. Som Lovforslaget er affattet, og som der er opnaaet Enighed om det mellem den højtærede Minister og i alt Fald et Flertal af Udvalget, vil jo en hel Del af vore Andelsforeninger falde ind under Aktieloven, og jeg mener, at vi absolut bør saa vidt muligt holde de to Selskabsformer adskilt, da de er saa forskellige i hele deres Væsen og Virkemaade. Vi maa, som sagt, fra Andelsselskabernes Side hævde, at en Lov som denne kun bør omfatte Aktieselskaber. Disse to Selskabsformer er saa forskellige fra hinanden som Dag og Nat. Jeg skal ikke komme dybere ind paa at paavise Forskellen, men kun nævne et Par Eksempler paa, hvori Forskellen bestaar. I Andelsforeninger er det jo saaledes, at Adgangen til at blive Medlem altid er aaben for enhver som helst, en hvilken som helst Mand og Kvinde kan blive Medlem af en saadan Andelsforening. Men i Aktieselskaber er det modsatte Tilfældet, det vil sige i visse Aktieselskaber er Adgangen jo aaben, naar man har tilstrækkelig Kapital til at købe sig en Aktie, undertiden til en meget høj Kurs, men det er ogsaa tidt saaledes i Aktieselskaber, at Tilgang aldeles er udelukket. En anden og meget væsentlig Forskel mellem de to Selskabsformer bestaar ogsaa i Udbyttets Fordeling. I et Andelsselskab kommer Udbyttet dem til gode, hvem det virkelig tilkommer, nemlig Producenter og Konsumenter. Ordet „Udbytte“ er i egentlig Forstand en forkert Benævnelse, da der absolut ikke er Tale om nogen reel Fortjeneste, men kun om en Tilbagebetaling af det Beløb, som vedkommende Medlem har betalt for meget for de Varer, han har købt, eller ogsaa har faaet for lidt for de Varer, han har leveret. Saaledes er Forholdet i et Andelsselskab, men i et Aktieselskab gaar jo derimod som bekendt hele Fortjenesten til dem, der sidder inde med Aktierne, Producenter og

Købere faar absolut intet som helst Udbytte fra disse Selskaber, og det Udbytte, der er Tale om, er jo en reel Fortjeneste. Ja, der kunde fremdrages mange flere Eksempler paa Forskellen mellem disse to Selskabsformer, men jeg skal foreløbig nøjes med disse to.

Det Ændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille i Udvalget, er Ændringsforslag Nr. 3 til § 1. Det gaar ud paa at klargøre, hvad der er en Andelsforening, og hvad der er et Aktieselskab, en privat Forretning. Som ærede Medlemmer vil have lagt Mærke til, og som det ogsaa er fremdraget af foregaaende Talere, er der jo stillet en Masse Ændringsforslag, i alt vistnok 39, og der er bebudet, at der til tredie Behandling yderligere vil komme en tre fire Stykker. Det Ændringsforslag, jeg har stillet, er det korteste af dem alle, det gaar kun ud paa at ombytte Ordet „og“ med Ordet „eller“ i § 1, 2det Stykke, næstsidste Linie, og de ærede Medlemmer, som ikke ønsker en Sammenblanding af Aktieselskaber og Andelsselskaber, vil jeg anbefale at stemme for mit Ændringsforslag. Naar denne Ændring bliver foretaget, vil der efter min Mening aldrig blive nogen Strid om, hvilke Selskaber der hører ind under Loven, og hvilke der staar udenfor. Det er ingen Forrettighed eller Privilegium, Andelsselskaberne ønsker at faa, nej, det er den Frihed, vi hidtil har haft, som vi ønsker at bevare, og denne Frihed giver vi nødig Afkald paa. Den ærede Ordfører nævtede, at i en Kommission, der var nedsat, har et Lovforslag om Andelsselskaber faaet Tilslutning fra Andelsforeningsfolk. Ja, det er ganske rigtigt, at der er kommet Forslag frem, som et Par Stykker af Andelsforeningernes Mænd var med til at udarbejde, men det er en bekendt Sag, at da Forslaget straks efter blev behandlet paa en Andelskongres her i København, vedtog Andelsforeningerne enstemmigt at protestere mod en saadan Lovgivning. Det forekommer mig, at det ikke ser godt ud, at vi nu samtidig med, at vi har faaet en saa frisindet Forfatning, som vi har faaet, skal begynde med at gøre Indskrænkninger paa Foreningslivets Omraade. De frie Sammenslutninger, Andelsforeningerne, er jo vokset frem, naar Nødvendigheden har krævet det, og jeg tror at turde sige, at det vilde være usundt for Samfundet, om der i den kommende Tid skulde lægges Hindringer i Vejen for en videre Udvikling af disse Sammenslutninger. Det siges, at Loven skal staa som et Værn for Folk mod at inklude sig med usolide